

A jelölt kódszáma:

Državni izpitni center

M 1 3 2 1 3 1 1 2

ŐSZI VIZSGAIDŐSZAK

MAGYAR NYELV MINT ANYANYELV

2. feladatlap

Nem művészi szöveg elemzése

2013. augusztus 24., szombat / 90 perc

Engedélyezett segédeszközök:

A jelölt golyóstollat vagy töltőtollat hoz magával.

A jelölt egy értékelőlapot és egy pótlapot kap a vázlatkészítéshez.

A nem művészi szöveg perforált lapon van, amelyet a jelölt óvatosan kitép(het).

ÁLTALÁNOS ÉRETTSÉGI VIZSGA

ÚTMUTATÓ A JELÖLTNEK

Figyelmesen olvassa el ezt az útmutatót!

Ne lapozzon, és ne kezdjen a feladatok megoldásába, amíg azt a felügyelő tanár nem engedélyezi!

Ragassza vagy írja be kódszámát (az erre kijelölt helyre ezen az oldalon és az értékelőlapon)! Kódszámát a pótlapra is írja rá!

A feladatlap 23 feladatot tartalmaz. Összesen 90 pont érhető el. A feladatlapban a feladatok mellett feltüntettük az elérhető pontszámot is.

Válaszait töltőtollal vagy golyóstollal írja a **feladatlapba** az erre kijelölt helyre! Írott betűkkel, olvashatóan írjon, és ügyeljen a helyesírásra! Ha tévedett, a leírtat húzza át, majd válaszát írja le újra! Az olvashatatlan megoldásokat és a nem egyértelmű javításokat 0 ponttal értékeljük. Az utolsó feladathoz vázlatot készíthet a pótlapra, de azt az értékelés során nem vesszük figyelembe.

Bízzon önmagában és képességeiben! Eredményes munkát kívánunk.

A feladatlap terjedelme 12 oldal, ebből 2 üres.

MELLÉKLET

Karrierút és kereset kutatóként

(1.) Pénteken rendezik meg a Kutatók Éjszakáját országsszerte 24 város 43 intézményében. Az eseménysorozat egyik célja vonzóvá tenni a kutatói pályát a fiatalok előtt. Előítéletből pedig nincs hiány: "Introvertált szakbarbárok, akik számára csak a munka létezik, ráadásul felkopik az álluk" – a sztereotípiákból ilyen mondat állítható össze. Mi a valóság ezzel szemben? Hogyan lehet erre a pályára kerülni? Mekkora kereset érhető el?

kézzelfoghatóvá válik." Babcsán Norbert szerint az eredményes kutatók motorja a szünni nem akaró kíváncsiság.

(2.) Az esemény arra is alkalmas lehet, hogy eloszlassa a kutatói pályáról kialakult sztereotípiákat. "Gyakori előítéletek a kutatókkal kapcsolatban, hogy ódivatúak, elvontak, zárkóztak. Amint tehetik, elvonulnak a laboratóriumokba, bezárkóznak a tudomány elefántcsonttoronyába. Éjjel-nappal dolgoznak, ráadásul kénytelenek szűkre szabott anyagi lehetőségekkel beérni" – mondja Dr. Kardón Béla, a Bay Zoltán Alkalmazott Kutatási Közalapítvány kutatója. Hozzáteszi: "Szerencsére ezek a feltételezések egyáltalán nem állják meg a helyüket. Számos kutató extrém sportot űz, túrázik, rockzenekarban zenél... Az érvényesüléshez persze meg kell tanulni az önmenedzselés fortélyait – ám aki ezt elsajátítja, annak biztosan nem lesznek anyagi gondjai."

(3.) A negatív előítéletek élő cáfolata Babcsán Norbert, aki kutatóként megjárta a NASA (az USA Nemzeti Légügyi és Űrhajózási Hivatala) kutatóintézetét, most egyebek mellett fémhabot állít elő, ami az autógyártásban kulcsfontosságú. Szabad idejében szívesen főz, kirándul, olvas, és még fényképezni is szeret. Mérnöki és fizikusi diplomáit a 90-es években az ELTE-n és a Miskolci Egyetemen szerezte. Leginkább az eredményességet szereti a kutatói munkában. "A kutatókat jó érzéssel tölti el, hogy a tevékenységüknek valós társadalmi haszna van, munkájuk könnyebbé teszi az emberek életét – miközben természetesen az eredmény is

(4.) Az egyetemisták közül kevesen döntenek a kutatói karrier mellett. Dr. Szél Ágoston, a Semmelweis Egyetem általános rektorhelyettese elmondta, náluk a végzősök 10–15 százaléka

választja a tudományos pályát. Emellett kevés a műszaki és természettudományos végzettségű fiatal is. Arányuk a friss diplomások körében összesen 5,1 százalék, míg az EU-átlag 12,7 százalék. A kutatói munkát nem lehet az utolsó pillanatokban, a diploma kézhezvételekor elkezdni. "A pálya iránti affinitás általában már a tinédzserkor elején vagy még korábban megmutatkozik. Ahhoz, hogy valaki kutatóvá váljon, az egyetemi tanulmányok ideje alatt javasolt bekapcsolódni a Tudományos Diákkör munkájába, emellett tanácsos publikálni, és egy-egy témában alaposan elmélyedni. Diplomázás után, hasonló előzmények nélkül gyakorlatilag senki nem lesz kutató" – ad útravalót Dr. Szél Ágoston. A felsőfokú angol szaknyelvi tudás pedig az eredmények külföldi publikálásához elengedhetetlen.

(5.) Magyarországon egyelőre keveseknek adatik meg, hogy egy nagyvállalat kutatásfejlesztési részlegében dolgozzanak. A többség az állami szférában tevékenykedik, egyetemeken, kutatóintézetekben. Bevett gyakorlat még meghatározott időre és projektek erejéig külföldre menni ösztöndíjasként. Az ilyen megbízatások ideje leggyakrabban fél–egy év.

(6.) A kutatók és fejlesztők egyébként ma Magyarországon nagyjából 27 000-en lehetnek. Tavaly a kutatóintézetekben és a támogatott kutatócsoportokban elérhető átlagkeresetük teljes munkaidőben valamennyi juttatással együtt 437 000 forint volt. Éves, összesen 27 600 eurós átlagfizetésükkel Európában egyelőre a 25. helyet foglalják el 33 vizsgált országból.

A monster.hu nyomán

Üres oldal

Olvassa el figyelmesen mindkét szöveget, majd oldja meg az alábbi feladatokat! Kérjük, ügyeljen a helyesírásra és a nyelvhelyességre is!

1. Húzza alá, melyik stílusrétegbe tartozik a szöveg, majd két stílusjegy megnevezésével indokolja meg választását!

publicisztikai

tudományos-szakmai

Indoklás:

— _____

— _____

(2 pont)

2. Miért volt időszerű a szöveg megírása?

_____ (1 pont)

3. A címből kiindulva fogalmazza meg egy mondatban a szöveg célját!

_____ (2 pont)

4. 4.1. Mi a célja a szöveg 1. részében olvasható három kérdésnek?

_____ (1)

- 4.2. Fogalmazza meg a szöveg alapján a harmadik kérdésre kapott választ!

_____ (1)
(2 pont)

5. Fogalmazza meg röviden a megadott részek témáját!

5. rész: _____

6. rész: _____

(2 pont)

6. 6.1. Karikázza be, mi lehet az 1. rész szövegkörnyezete értelmében az »introvertált szakbarbár« szó szerkezet jelentése!
- A A szakmájának élő, szórakozni szerető ember.
 B A szakmájához nem értő, szórakozni szerető ember.
 C Befelé forduló, csak a szakmájának élő ember.
 D A szakmájához nem értő, befelé forduló ember.

(1)

- 6.2. Fejezze ki egy szóval az 1. részben olvasható *felkopik az álluk* állandósult szókapcsolat jelentését!

(1)
(2 pont)

7. Írja ki a 2. részből azt a mondatot, amely cáfolja az alábbi mondat állításait!

Gyakori előítéletek a kutatókkal kapcsolatosan, hogy ódivatúak, elvontak, zárkózztak.

(2 pont)

8. Írja be a megfelelő adatokat a Babcsán Norbertet bemutató táblázatba!

Iskolái	
Végzettsége	
Külföldi tapasztalata	
Amit a munkában a legjobban szeret	
Szabadidős tevékenységei	

(5 pont)

9. Igazak (I) vagy hamisak (H) az alábbi állítások? Karikázza be a megfelelő betűt, majd a hamis állításokat javítsa ki úgy, hogy igazak legyenek! (Húzza át a helytelent, és írja fölé a helyeset!)

Magyarországon feleannyian sem tanulnak természettudományi és műszaki szakokon, mint az EU-ban. I H

A rektorhelyettes szavai szerint a kutatás iránti hajlam már tizenéves korban megmutatkozik. I H

Az angol nyelvi tudás elsősorban a külföldi kutatókkal való kapcsolattartás miatt fontos. I H

Magyarországon a diplomások 5,1 százaléka választja a tudományos pályát. I H

(6 pont)

10. Figyelje meg a fotót, majd karikázza be az igaz állítások betűjelét!

- A A fotó a szöveg egyik részéhez sem kapcsolódik szervesen.
- B A fotón látható fiatalokat név szerint említi a szöveg.
- C A kép ellensúlyozza azt a szöveg sugallta tényt, hogy a tudományok világát férfiak uralják.
- D A fotó Babcsán Norbert szavait támasztja alá.

(2 pont)

11. Fogalmazza meg saját szavaival egy-egy mondatban az alábbi mondattöredékek (szövegbeli) jelentését (2. rész)!

...bezárkóznak a tudomány elefántcsonttoronyába...

...meg kell tanulni az önmenedzselés fortélyait...

(4 pont)

12. Írja az idegen szavak előtti vonalra a szövegbeli jelentés betűjelét!

____ sztereotípiá (1. rész)

A hatáskör, működési terület

B általánosított, a ténynek nem feltétlenül megfelelő vélemény

____ szféra (5. rész)

C hangot térhatásúan visszaadó berendezés

D a Földnek és légkörének egy öve

(2 pont)

13. Írja ki az 1. részből az *elfogulatlanság* szó ellentétes jelentésű párját, majd magyarázza meg a kiírt szó jelentését!

Jelentése: _____

(2 pont)

14. Húzza alá az extrém sportokat, majd fogalmazza meg röviden az *extrém* szó jelentését!

sziklamászás kézilabda mélybe ugrás vadvízi evezés úszás

A szó jelentése: _____

(2 pont)

15. 15.1. Írja ki az alábbi szó és szó szerkezet rokon értelmű megfelelőjét a megadott részekből!

régimódi (2. rész) _____

nagy jelentőségű (3. rész) _____

(2)

- 15.2. Milyen szófajúak a kiírt szavak?

(1)

- 15.3. Fogalmazza meg a két kiírt szóra vonatkozó két helyesírási szabályt!

(2)
(5 pont)

16. Húzza alá, majd írja le helyesen az alábbi, állásinterjú elhangzott mondatnak azokat a szavait, amelyekben mássalhangzó törvény érvényesül!

[Kutatásom középpontyában a holdal való foglalkozás áll.]

(2 pont)

17. Húzza alá, milyen jelentésben szerepel a 2. részben a *hozzáteszi* szó, majd írjon egy újabb mondatot a szó másik jelentésével!

konkrét átvitt

Mondat: _____

(1 pont)

18. Képezzen a *tudomány* szó szótövéből:

– egy másik főnevet: _____

– egy melléknevet: _____

(2 pont)

Üres oldal